

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Samen Leren

Veranderopgave Omgevingswet
Rijkswaterstaat 2018-2019

Inhoud

Handel vandaag al zoals je wilt dat de organisatie morgen wordt	3
Samenwerking met andere partijen	4
Omgevingsvisies	
Interview Een provinciale visie op de Brabantse leefomgeving	6
Achtergrond Omgevingsvisies: we zijn pas net begonnen	12
Interbestuurlijke samenwerking	
Interview Trainen met de Omgevingswet in Noord-Brabant	14
Achtergrond Samen leren met de Omgevingswet	18
Beperkingengebied	
Interview Alle grenzen digitaal in kaart	20
Achtergrond Digitalisering en de Omgevingswet, waar staan we?	24
Projectbesluit	
Interview Denken vanuit het gebied, hoe doe je dat?	26
Achtergrond Maatschappelijke participatie belangrijk bij projectbesluit	32
Vergunningverlening	
Interview Vergunningen verlenen wordt teamwork van overheden	34
Achtergrond VTH en de Omgevingswet	38
Colofon	42

Handel vandaag al zoals je wilt dat de organisatie morgen wordt

Ongeveer vierduizend collega's krijgen vanaf 2021 te maken met de Omgevingswet. Voor ons betekent de komst van de wet niet alleen nieuwe instrumenten, maar ook dat we anders gaan werken: integraler en rekening houdend met meer bestuurlijke afwegingsruimte voor lokale overheden. We ontwikkelen en beheren onze netwerken rekening houdend met de integrale opgave. We bewegen daarbij van hoofdrolspeler naar medespeler.

Om te ontdekken hoe we een aantrekkelijke partner kunnen zijn in de nieuwe keten, voerden we het afgelopen jaar pilots en experimenten uit. En we oefenden in ons echte werk. Daardoor hebben we inmiddels meer inzicht in wat anders werken concreet voor ons betekent. Meer meedenken, participatie vanaf het begin van een idee, transparantere afwegingen en snellere besluitvorming blijken de kern van de verandering. Om dit te bereiken, is een goede verbinding met onze omgeving cruciaal. Evenals de inzet en ondersteuning van informatievoorziening en digitale dienstverlening. Over de geleerde lessen en dilemma's die we zijn tegengekomen in de pilots én de dagelijkse werkpraktijk lees je in dit boekje.

Dat het ministerie van BZK de Omgevingswet nu trekt, heeft geleid tot een actualisatie van het RWS-programma. Ons bestuur heeft de Omgevingswet benoemd als focuspunt. Hiermee ondersteunt het bestuur de ambitie die RWS'ers in de beleavingsmonitor benoemen: op tijd gesteld te staan om het werk te kunnen doen volgens de bedoeling van de wet. Dit is een forse ambitie waar wij niet alleen in staan. We trekken veel op met collega-organisaties die een vergelijkbare opgave hebben, zoals in onze alliantie met ProRail. Ook met de beleidskern van IenW zijn de contacten versterkt. Deze concretiseren we nu in gezamenlijke acties. In 2019 gaan we verder met leren in het echte werk. Waar mogelijk vertalen we het geleerde naar RWS-brede werkwijzen. Centraal hierin staat 'handel vandaag al zoals je wilt dat de organisatie morgen wordt'.

Veel leesplezier!

Margreet Hobbelen
*Verandermanager
Programma Veranderopgave
Omgevingswet Rijkswaterstaat*

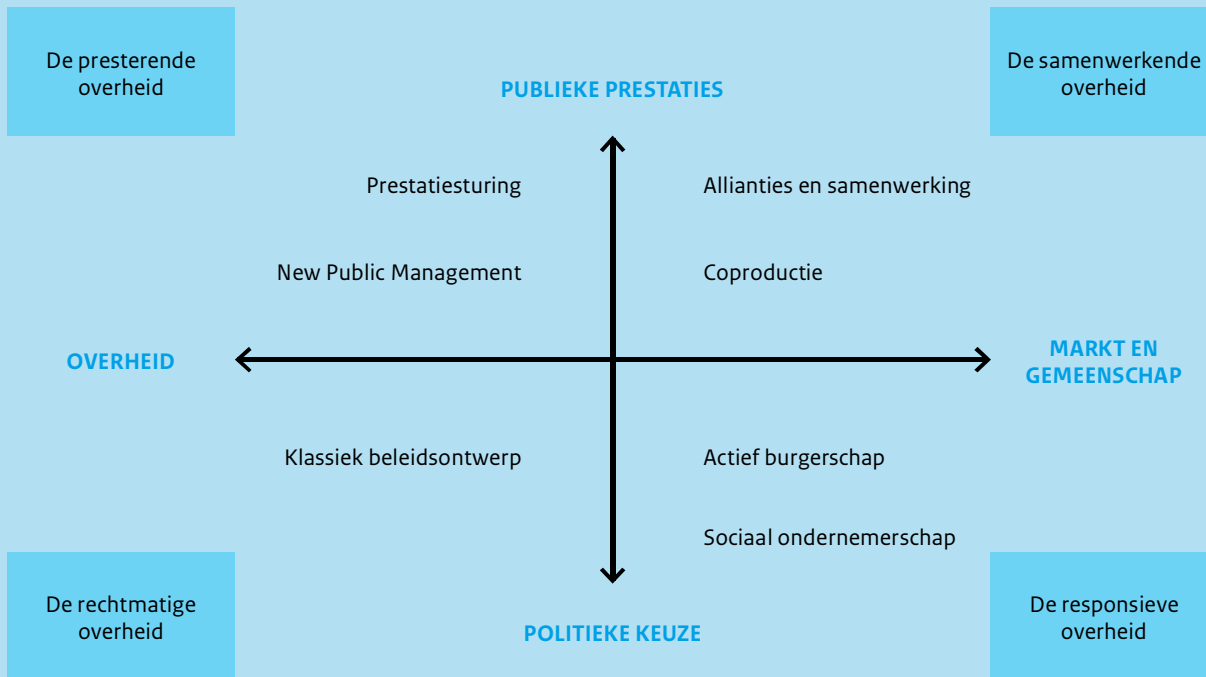

Samenwerking met andere partijen

De grotere rol van decentrale overheden en de energieke samenleving vragen van het ministerie IenW dat het meer werkt vanuit horizontale sturingslijnen. Als een samenwerkende en responsieve overheid. In het MIRT-nieuwe stijl, Deltaprogramma en bij de totstandkoming van de Omgevingswet, wordt op een nieuwe manier, vanuit een gelijkwaardige positie met medeoverheden en maatschappelijke partijen beleid gemaakt en uitgevoerd. Dat wil niet zeggen dat de rechtmatige en presterende sturingsstijlen verdwijnen. Die blijven relevant voor specifieke rijkstaken en -belangen. Wel ligt de uitdaging voor de hele overheid bij horizontaler werken met samenwerkingspartners, zoals andere overheden, ondernemende burgers, onderzoeksinstituten en ondernemers¹.

¹. Koers IenM 2016-2020

Deze uitdaging wordt mede ingevuld door het Programma Veranderopgave Omgevingswet Rijkswaterstaat. Op rijksniveau worden de banden met departementen verdiept en versterkt. Datzelfde geldt voor uitvoeringsorganisaties, zoals het Rijksvastgoedbedrijf, Kadaster en ProRail. Op provinciaal niveau sluiten we aan bij de visievorming die provincies vanuit hun nieuwe rol op interactieve wijze vormgeven. Sommige organisatieonderdelen van Rijkswaterstaat maken al afspraken over samenloop bij vergunningverlening met waterschappen. Bij gemeenten, het primair bevoegd gezag uit de Omgevingswet, veranderen de komende jaren de bestemmingsplannen naar omgevingsplannen. Voor Rijkswaterstaat is het essentieel om een goede verbinding te hebben met die gemeenten waar een gemeenschappelijke opgave in het verschiet ligt. Omdat we er zelf netwerken hebben liggen of omdat anderen iets willen op of in het gebied waar onze netwerken liggen.

Een provinciale visie op de Brabantse leefomgeving

Een omgevingsvisie gaat over de fysieke leefomgeving, voor iedereen. Bij de totstandkoming van de omgevingsvisie voor Noord-Brabant zijn dan ook heel wat partijen betrokken. Best een uitdaging om met zo'n duizend mensen, inwoners en vanuit tientallen organisaties tot één visie te komen. Toch ligt er een document met vijf hoofdpogaven. Een mooi voorbeeld van een open proces, waar ook Rijkswaterstaat aan heeft meegewerkt. Wat is het geheim van Noord-Brabant? Jan van Uum, omgevingsmanager bij Rijkswaterstaat en Roger Saanen, strateeg omgevingsvisie bij de provincie Noord-Brabant gaan in gesprek.

Hoe hebben jullie het vormgeven van de omgevingsvisie aangepakt?

Saanen: 'In 2016 startten we met de verkenning voor de Omgevingsvisie. Om te beginnen, moesten we zorgen dat het een visie van heel Noord-Brabant werd, en dus zoveel mogelijk partijen betrekken. Dan begin je met vragen als; Hoe willen we dat Brabant er later uit ziet? Wat kunnen we daar zelf aan bijdragen? We wilden geen beleidsstuk maken, maar een duidelijke visie van en voor iedereen. Dat is soms wel lastig. Wij zijn gewend om op te schrijven hoe het moet, maar nu gaan we een stap verder. Namelijk: vragen hoe anderen vinden dat het moet.'

Van Uum: 'Wij waren blij dat de provincie ons al zo vroegtijdig vroeg om mee te denken over de totstandkoming van hun omgevingsvisie. Voor ons is het werken in de geest van de Omgevingswet ook nieuw; proactief, vroegtijdig en constructief samenwerken. Dit is dus een ideale gelegenheid om te oefenen met het werken in de geest van de wet. Zo ontdekken we langzaam maar zeker hoe we invulling

kunnen geven aan onze rol als duurzame gebiedspartner in een dergelijk traject. We zijn daarbij ook nieuwsgierig naar hoe het andere overheden vergaat in dat zoekproces. En hoe belangrijke dossiers als waterveiligheid, voldoende schoon water en vlot en veilig verkeer landen in omgevingsvisies.'

Saanen: 'In Noord-Brabant is het niet helemaal nieuw meer. We zijn onszelf de afgelopen jaren steeds bewuster geworden van het belang van participatie. Bijvoorbeeld bij grote projecten rondom het landelijk gebied, natuur en landbouw hebben we ook flink wat ervaring opgedaan. Maar het blijft spannend. We komen uit een systeem van: 'je gaat erover of niet'. Nu zijn we samen verantwoordelijk en varieert ieders rol. Dat is fijn, maar het maakt ook dat je soms niet precies weet wat je van elkaar kunt verwachten.'

Van Uum: 'Wat ik goed vond is dat jullie er blanco aan begonnen, maar wel een duidelijk proces hadden uitgestippeld. Er waren vier fases: dromen, denken, durven en doen.'

Saanen: 'In de durffase hebben we met twintig kritische en creatieve Brabanders als

pioniers de contouren voor de omgevingsvisie verkend. Ons doel was om echt buiten de gebaande paden te treden. Door de hele provincie gingen onze pioniers op pad te achterhalen wat er leeft. We hebben geleerd dat het heel belangrijk is om niet af te wachten maar mensen actief op te zoeken. Want daar gaat het uiteindelijk om: een leefbare provincie voor iedereen. We pakten dit soms ook ludiek aan. Zo maakten we op wielrenfietsen een Tour de Brabant. Uiteindelijk zijn er de vijf hoofdogaven

‘Het project kende vier fases: dromen, denken, durven, en doen.’

Jan van Uum,
omgevingsmanager Rijkswaterstaat.

uitgekomen. Met de eerste ideeën in handen hebben we een grote bijeenkomst in de Brabanthallen georganiseerd. Tijdens de werksessies ontvingen we feedback van de vele aanwezigen uit de hele Brabantse samenleving, heel waardevol.’

De onderwerpen uit jullie provinciale omgevingsvisie komen veel overeen met de hoofdogaven uit de nationale omgevingsvisie. Is dat toeval?

Saenen: ‘Het is natuurlijk geen toeval, maar we zijn daar wel blij mee. We hebben veel te maken met andere overheden. Ten eerste moeten onze 64 gemeenten uit de voeten kunnen met de visie. Daarnaast werken we ook nauw samen met de waterschappen en omliggende provincies, en vormen we samen een belangrijke schakel. Onderwerpen als klimaat, duurzaamheid, mobiliteit en verstedelijking leven door het hele land. Uiteindelijk is het de uitdaging te zorgen dat alle vier de overheden (het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) aansluiting bij elkaar kunnen vinden. Dat is complex, maar wel de basis.’

‘Een goede basis om met elkaar in gesprek te gaan’

Roger Saanen

strateeg omgevingsvisie,
provincie Noord-Brabant

Van Uum: ‘Het is geen beleidsstuk, maar een visie waar we allemaal samen over gaan. Niet iedere provincie heeft dezelfde werkwijze, maar we moeten wel samen optrekken. Daarom is het belangrijk om niet vanuit eigen belang te denken. Maar te kijken naar een aantrekkelijk Brabant voor iedereen.’

Wat was de rol van Rijkswaterstaat in dit project?

Van Uum: ‘We zijn een belangrijke gebiedspartner op het gebied van veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid. Bij het aanpakken van die opgaven, zoeken we steeds meer de samenwerking op. Met belanghebbenden zoeken we naar meerwaarde. Alleen dan doe je recht aan onze maatschappelijke opgaven.’

Saanen: ‘Als provincie werken we al jaren samen met Rijkswaterstaat. Bijvoorbeeld voor de verruiming van de rivieren. Bij de totstandkoming van de Brabantse omgevingsvisie was het boekje van Rijkswaterstaat met adviezen, met de titel ‘Geel in omgevingsvisies’ een goede basis om met elkaar in gesprek te gaan. Nu zetten we dat door naar concrete praktijken.’

Van Uum: ‘De omgevingsvisie is af, maar het begint nu pas echt.’

Roger Saanen

strateeg omgevingsvisie,
provincie Noord-Brabant

Jan van Uum

omgevingsmanager,
Rijkswaterstaat

Steenbergen aan zee

Omgevingsvisies: we zijn pas net begonnen

Rijk, provincies en gemeenten stellen ieder een omgevingsvisie op. Een strategische visie voor de lange termijn voor alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Die visie gaat in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur, economie en cultureel erfgoed.

Gemeenten, provincies en waterschappen

De provincies moeten voor de invoeringsdatum van de Omgevingswet hun kerninstrumenten op orde hebben. Medio 2018 hadden drie provincies een vastgestelde omgevingsvisie en nog eens vijf een conceptvisie in besluitvorming. De provincies zijn bijna allemaal bezig met een visie. Een kwart heeft de visie zelfs al vast laten stellen en gepubliceerd. Ongeveer driekwart van de gemeenten

heeft aangegeven bezig te zijn met een omgevingsvisie (75%) of heeft deze al vastgesteld (9%). Dit is opnieuw een aanzienlijke vooruitgang ten opzichte van een halfjaar eerder toen circa 66% bezig was met een omgevingsvisie. Waterschappen hebben formeel geen plicht om een omgevingsvisie op te stellen. Toch heeft inmiddels 75% het voornemen om voor zichzelf een watervisie te definiëren, om zo de belangen van water in fysieke leefomgeving ook voor ketenpartners zoals gemeenten en provincies expliciet te maken. Dit is een aanzienlijke toename ten opzichte van de vorige rapportage, toen slechts 20% voornemens in die richting had.

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Het kabinet biedt de NOVI in het voorjaar van 2019 aan aan de Staten-Generaal en hoopt deze in het najaar vast te stellen. Rijkswaterstaat moet in 2019 de aandacht richten op de rol bij de uitvoering van de NOVI, via onder andere het veranderprogramma en afspraken tussen de verschillende overheidslagen. Rijkswaterstaat is nauw betrokken bij de totstandkoming van de NOVI, vanuit de taken waarvoor de organisatie staat. Een hulpmiddel daarbij is het document 'Geel in omgevingsvisies'.

Tijdelijke inzet van extra capaciteit

In 2018 is, gefinancierd door het veranderprogramma, tijdelijk capaciteit aan iedere regio beschikbaar gesteld. Een doel hiervan is om Rijkswaterstaat goed aan te laten sluiten bij de provinciale en gemeentelijke visies die in lijn met de Omgevingswet moet worden opgesteld. Een ander doel is de nieuwe kennis aan de eigen organisatie beschikbaar te stellen. In 2018 is Rijkswaterstaat op alle provinciale visies aangesloten en deels op de gemeentelijke visies. Maar we zijn als overheden pas net begonnen met deze nieuwe aanpak en werkwijze. De komende jaren zullen uitwijzen hoe de nieuwe instrumenten, ook in onderlinge samenhang, gaan werken. Om die reden is de tweede fte bij veel regio's voor 2019 gecontinueerd. Het is wel de bedoeling de veranderingen door te vertalen naar processen en werkwijzen, zodat we echt volgens nieuwe verhoudingen en de bedoeling van de wet kunnen werken.

'Op het gebied van leefomgeving en infrastructuur is Nederland volop in beweging. Zo is er een enorme woningbouwopgave in de Randstad. We zitten in de vooravond van een ingrijpende energietransitie van fossiele naar duurzame energiebronnen. Door klimaatverandering is er soms meer wateroverlast, soms meer droogte en stijgen de temperaturen. Vervoersbehoeften nemen fors toe, waardoor naast de auto, ook het openbaar vervoer, de fiets en de boot meer nodig zijn. Deze veelal samenhangende ontwikkelingen vragen om een regionale en integrale aanpak waarin overheids- en private partijen met elkaar samenwerken. Niemand kan dit alleen. Dat geldt ook voor Rijkswaterstaat.'

Marco Zeeman,
directeur Netwerkontwikkeling bij Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid

Trainen met de omgevingswet in Noord-Brabant

Wie al werkt volgens de bedoeling van de Omgevingswet weet dat er veel gaat veranderen. Dat geldt voor gemeenten, provincies en waterschappen, maar ook voor Rijkswaterstaat en andere uitvoeringsorganisaties van het Rijk. Van hen wordt verwacht dat ze samen met de regio aan de slag gaan vanuit integrale opgaven. Een mooi voorbeeld van een samenwerking waar mensen van veel verschillende partijen bij elkaar zitten, speelt zich af in Noord-Brabant, waar Rijkswaterstaat Zuid-Nederland met de provincie, de Brabantse waterschappen en de gemeenten een leertraject over de wet ontwikkelde. En daar het afgelopen jaar een pilot mee draaide. Het resultaat? Meer begrip voor elkaars werkwijze.

Het idee voor een leertraject ontstond in een werkgroep van het landelijke programma Aan de slag met de Omgevingswet, vertelt

Petra Romer. Zij is projectleider Omgevingswet bij de provincie Noord-Brabant. 'We werkten aan een basisgids Omgevingswet, maar hadden het idee dat er meer nodig was om het werken met de wet onder de knie te krijgen.' De 'we' in dit verhaal zijn mensen van de provincie, Rijkswaterstaat en de waterschappen. Samen besloten ze een training te ontwikkelen en te verzorgen in Noord-Brabant. De doelgroep: alle medewerkers van de provincie, waterschappen, Rijkswaterstaat Zuid-Nederland, omgevingsdiensten, gemeenten, GGD's en de veiligheidsregio's.

Ieder een eigen inbreng

De provincie ontwikkelde een aantrekkelijke online leeromgeving met afbeeldingen, video's en informatieve teksten. Rijkswaterstaat ontwierp een digitaal aanmeldsysteem en kocht de licenties af. De waterschappen verzorgden op hun beurt de

trainingslocaties en lunch. Gezamenlijk gingen de partijen over de inhoud van het leertraject en het draaiboek. Dit alles resulteerde in een driedaagse training waarvan een dag zelfstudie via de online leeromgeving en twee klassikaal. Negenhonderd mensen van verschillende partijen en vanuit verschillende disciplines schreven zich in. Interbestuurlijke samenwerking werkt in dit geval, concludeert Romer: 'Als ontwikkelaars vulden we elkaar aan, iedere partij keek vanuit een ander perspectief naar de materie.'

Wat werkt?

Voor Christophe Mattousch, projectleider Omgevingswet bij Rijkswaterstaat Zuid-Nederland, was de interactie tussen mensen van verschillende overheden een belangrijke reden om zich bij de pilot aan te sluiten als trainer. 'Bij Rijkswaterstaat zijn we het gewend om met andere overheden samen te werken, maar na verloop van tijd ontstaan vaste patronen die kunnen hinderen bij nieuwe ontwikkelingen. Bijvoorbeeld als het gaat om het combineren van de taken van Rijkswaterstaat met regionale gebiedsontwikkeling. Denk aan opgaven als duurzame leefomgeving, energietransitie en klimaat-

verandering. De Omgevingswet verdeelt een aantal verantwoordelijkheden over verschillende overheden, waardoor we afhankelijker van elkaar worden. Zo'n training – zowel het gezamenlijk maken als het geven ervan – bereidt ons op dit nieuwe samenwerken voor. Ik heb dat proces als iets heel positiefs ervaren. Het samenwerken met mensen met wie je dat normaal gesproken niet doet, levert nieuwe inzichten op.'

Dilemma's

Als de training een vervolg krijgt, zouden de groepen wel meer gemengd mogen zijn, vindt Mattousch: 'In sommige groepen was één overheidslaag veel sterker vertegenwoordigd dan de andere, terwijl het juist interessant is om ervaringen uit andere organisaties te horen. Dat bleek in de meer heterogene groepen. Daar hadden mensen regelmatig 'aha-momentjes' als een collega van een andere overheid vertelde over haar of zijn werkwijze en zoektocht.'

Ook had een aantal deelnemers andere verwachtingen van de inhoud van de bijeenkomsten. Waar het de organisatoren van de pilot vooral om het aanzwengelen en faciliteren van een discussie over de wet ging, leken sommige mensen meer behoefte

te hebben aan informerende bijeenkomsten, ervaren Mattousch. 'Daar moeten we bij een eventuele volgende reeks van te voren waarschijnlijk nog duidelijker over zijn. Nu hebben enkele trainers op basis van de behoefte in de groep, zelf wat meer inhoud aangeboden dan oorspronkelijk gepland was.'

Leerervaringen

Al met al leverde de pilot heel waardevolle leerervaringen op: 'Ik hoor van veel collega's dat ze het fijn vonden om de stof met anderen te bespreken en dat ze waardevolle contacten hebben opgedaan, buiten hun gebruikelijke netwerk. Sommigen van ons zijn het bijvoorbeeld niet gewend om samen te werken met de GGD of veiligheidsregio en daar krijgen we in het werken met de Omgevingswet wel mee te maken.' Daarnaast heb ik het idee dat, hoe lastig dat soms ook is, veel deelnemers meer begrip voor elkaar hebben gekregen. Want hoewel iedereen vanuit een andere rol en belang werkt, is de Omgevingswet een gezamenlijke uitdaging.' Ook Romer kijkt terug op een erg leerzame periode. Ze is blij met het aantal deelnemers dat ze hebben bereikt, maar die hoeveelheid brengt ook vragen met zich

mee. 'Zo vragen we ons af of we de volgende keer wellicht een marktpartij moeten betrekken als het gaat om de organisatie en het geven van de trainingen. Je kunt dan de werkdruk meer verdelen. De andere kant daarvan is dat we de training dan niet meer gratis kunnen aanbieden.'

Tips voor andere regio's

Eind 2018 is de pilot afgesloten. De organisatoren zouden er graag een vervolg aan geven. Op dit moment wordt geïnventariseerd of de huidige trainers volgend jaar opnieuw mee willen doen. Voor de jaarwisseling komen de organisatoren bij elkaar om plannen voor de toekomst te maken. Als het aan Mattousch en Romer ligt, gaan ze zeker samen verder met het opleiden van collega's. 'Dit was de start van een dialoog. Het eindpunt hebben we nog lang niet bereikt', vindt Mattousch. Romer: 'We hebben nu een basis gelegd. Het zou heel waardevol zijn als we kunnen vervolgen met verbreding en verdieping van het programma.' Haar tips voor andere regio's die een dergelijk leertraject willen opzetten? 'Onderzoek van te voren wat de leer- en ontwikkelbehoeftes zijn van de regio. Zorg daarnaast dat je op tijd een

projectorganisatie instelt met genoeg mandaat, capaciteit en financiën en begin op tijd met de communicatie over de training en verwachtingenmanagement.' Mattousch vult aan: 'Zorg bij de inschrijving dat medewerkers van verschillende overheden goed verdeeld worden over de groepen. Een inschrijvingstool kan voorkomen dat meerdere collega's bij het inschrijven in dezelfde groep terecht komen. Alleen met een heterogene groep, kun je echt oefenen met die interbestuurlijke samenwerking.'

Petra Romer,
*projectleider Omgevingswet
provincie Noord-Brabant*

Christophe Mattousch,
*regionaal projectleider
Omgevingswet ZN*

‘Wat er voor de RWS’er echt verandert, ontdekken we natuurlijk pas als de wet is ingevoerd. Dit kan nu al rijpen in de gesprekken die we met elkaar en gebiedspartners hebben over wat de Omgevingswet van ons vraagt. Soms denk ik: het gaat over nog beter samenwerken dan we al doen. Is dat nou zo moeilijk? Het antwoord is ja, daar moeten we echt ons best voor doen. Het gaat niet vanzelf. In de nieuwe situatie gaat het over nog meer dan ‘gewoon goed samenwerken’. Het gaat over andere relevante actoren laten participeren in wat we vanuit onze rol en verantwoordelijkheid bedenken of ontwikkelen, zowel in- als extern. Aan de voorkant. Samen uitdenken en vormgeven vanuit gelijkwaardige posities. Ook in de expertises waar de Corporate Dienst verantwoordelijk voor is, zoals leren, ontwikkelen, HRM- en organisatie-advies. Niet ieder voor zich eerst zelf het wiel uitvinden, maar van het begin af aan in gezamenlijkheid. Dat betekent soms ook dat we onze eigen opvattingen loslaten en vanuit de ‘bedoeling’ van onze kaders werken en open staan voor andere invalshoeken. Ik zie dat Rijkswaterstaat mooie stappen zet. Waar het kan mogen we best verbreden en versnellen. Mooi ook als dat anderen inspireert.’

*Marijke de Feijter,
directeur Corporate Dienst, Communicatie,
Personeel en Recht bij Rijkswaterstaat*

Samen leren met de Omgevingswet

Naar verwachting krijgen zo'n vierduizend RWS-collega's de komende jaren te maken met een nieuwe werkwijze als gevolg van de Omgevingswet. In 2017 heeft Rijkswaterstaat aan veertig pilots en experimenten meegedaan, verspreid over alle regio's. Door deze pilots en experimenten hebben we een beeld gevormd van de gewenste veranderingen in kennis, vaardigheden, competenties, houding en gedrag. Op deze manier halen we ook specifieke leeropgaven voor rolhouders op en krijgen we input voor hoe we gezamenlijk kunnen leren.

In 2018 hebben we hierop voortgebouwd. Een paar voorbeelden:

- We hebben samen met onze overheidspartners in de provincie Noord-Brabant negenhonderd ambtenaren getraind in het werken met en in de geest van de Omgevingswet. In 2019 bouwen we voort op wat we geleerd hebben door het aanbieden van een dergelijk Rijkswaterstaatbreed aanbod en een verdiepend leer- en ontwikkelaanbod in Noord-Brabant.
- In de regio Noord-Holland onderzoeken we met onze partners hoe resultaten uit pilots en experimenten geborgd kunnen worden in de organisatie, zodat er ook nieuwe werkwijzen ontstaan. In maart 2019 vindt in deze regio een pilotfestival plaats.

- De Omgevingswet vraagt een andere manier van werken: samenhangend, samenwerkend, in samenspraak met de samenleving. Hoe ondersteun en faciliteer je vanuit HRMO en Leren Ontwikkelen hierin op een passende manier? We zijn op zoek naar plekken en momenten waarin anders werken zich al voordoet, zodat we concreet voor een rol de veranderopgave kunnen formuleren. De eerste rol waar we dit hebben onderzocht, is de omgevingsmanager. In 2019 volgen nog drie rollen.
- We bekijken de Strategische Personeelsplanning van Rijkswaterstaat door een Omgevingswetbril: wat zien de diverse organisatieonderdelen als hun opgave voor de Omgevingswet? En hoe kan het programma Veranderopgave Omgevingswet Rijkswaterstaat hierin ondersteunen en faciliteren?

Wat wel werkt en wat niet ondervind je door te doen – leren door te doen! Doen is het nieuwe denken. Experimenteren is leren.

Alle grenzen digitaal in kaart

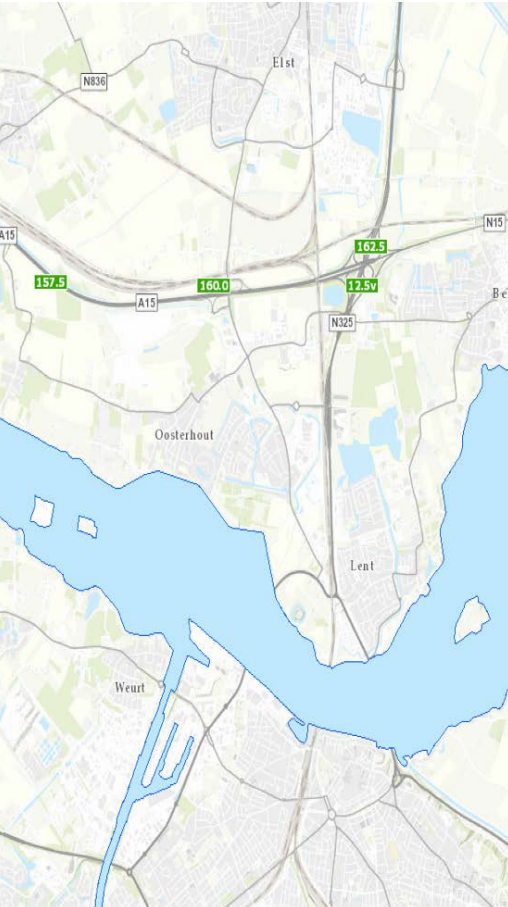
Als de Omgevingswet in 2021 in werking treedt, blijft de minister van Infrastructuur en Waterstaat verantwoordelijk voor onze drie netwerken. Om te laten zien tot waar die verantwoordelijkheid rijkt, komen er digitale kaarten met daarop de grenzen rond de netwerken: de beperkingengebieden. Die kaarten zijn op dit moment in de maak. Het hoofdvaarwegennet en -watersysteem hebben we inmiddels grotendeels digitaal vastgelegd, maar voor het hoofdwegennet blijkt dit nog best een ingewikkelde klus. Senior adviseur bij Rijkswaterstaat, Rolf van den Hoek, legt uit waar dat 'm in zit.

Beperkingengebieden

Mag ik hier wilde
bloemen zaaien?

Meer weten? Ga naar de intranetpagina Omgevingswet en RWS.

Wie iets wil ondernemen binnen de grenzen van een beperkingengebied van Rijkswaterstaat, moet zich houden aan de regels die daar gelden. Een initiatiefnemer kan daardoor niet zomaar een reclamezuil plaatsen langs de snelweg, of kabels aanleggen op een willekeurige plek. Zo zorgen we dat onze netwerken op een veilige manier en met het juiste doel gebruikt worden. Het digitaal stelsel Omgevingswet wordt op dit moment gebouwd. Straks is het

‘We kunnen niet alles zelf. Rijkswaterstaat is niet altijd de enige verantwoordelijke in een gebied.’

Rolf van den Hoek,
Rijkswaterstaat

de bedoeling dat initiatiefnemers met één klik op de kaart kunnen zien wat wel en niet mag in een beperkingengebied. ‘Maar om de geometrische begrenzing op zo’n kaart compleet te krijgen, hebben we wel de juiste data nodig’, vertelt Van den Hoek. ‘Het hoofdvaarwegennet en -watersysteem zijn in 2009 al digitaal in kaart gebracht, met de komst van de Waterwet. Maar dat geldt niet voor het hoofdwegennet. Daar zijn digitale begrenzingen nagenoeg nieuw. Die data moeten we dus verzamelen en per beperkingengebied verwerken in verschillende kaartlagen. Met ‘data’ bedoel ik bijvoorbeeld informatie over de afstand die je met bouwen moet bewaren rondom een snelweg of de afmetingen van een geluidsscherm. Overal zitten eisen aan. Die zijn nu nog verwerkt in veel verschillende bronbestanden.’

Regionale organisatieonderdelen (regio’s) essentieel

De regio’s beschikken over veel van die bronbestanden en hebben daarom een essentiële rol bij het zoeken, verzamelen, ordenen en beoordelen ervan, vertelt Van

den Hoek. Dat is veel werk en vergt dus capaciteit. Daarom wordt er nu een projectleider geworven die de regio's bij deze klus kan ondersteunen. 'Maar we kunnen niet alles zelf. Rijkswaterstaat is immers niet altijd de enige verantwoordelijke in een gebied. Neem bijvoorbeeld bermsloten; bij de ene bermstoot doen wij het beheer en onderhoud, terwijl bij de andere het waterschap verantwoordelijk is voor onderhoud. In dat geval beschikt het waterschap ook over data die we nodig hebben om het beperkingengebied compleet te krijgen.'

Blij met extra tijd

Wat deze klus betreft, komt het eigenlijk best goed uit dat de wet pas in 2021 ingaat, vindt Van den Hoek. 'Als een kaart compleet is, zijn we er namelijk nog niet. De grenzen van de beperkingengebieden moeten wettelijk worden vastgelegd in een ministeriële regeling, die vervolgens wordt voorgelegd ter consultatie. De regio's gaan er dan over in gesprek met de omgeving. Daar gaat best wat tijd inzitten.' Of het proces zoals we dat nu hebben bedacht werkbaar is, gaan we de

komende twee jaar oefenen en zonodig het proces bijstellen. 'Kortom, er is nog een hoop te doen, maar als alles eenmaal werkt, hebben we een mooie en belangrijke tool in handen.'

Rolf van den Hoek,
Senior adviseur Rijkswaterstaat

Digitalisering en de Omgevingswet, waar staan we?

Het is de bedoeling dat initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden straks snel kunnen zien wat kan en mag in de fysieke leefomgeving. Dit kan op een kaart, maar ook in tekst, in de vorm van regels. Het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) zorgt ervoor dat iedereen dezelfde informatie over de fysieke leefomgeving kan bekijken en gebruiken. Ook komt er een digitaal loket waar initiatiefnemers vergunningen kunnen aanvragen en meldingen kunnen doen.

Het is de bedoeling dat in de toekomst duidelijk wordt:

- welke regels en beleid van toepassing zijn op een locatie;
- hoe en waar vergunningen aangevraagd moeten worden;
- welke informatie beschikbaar is over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Voor ons betekent dit dat we de gebieden waar Rijkswaterstaat regels stelt moeten aangeven op de kaart in het DSO, de zogenoemde beperkingengebieden. En dat we moeten aansluiten op het digitale loket, om vergunningaanvragen digitaal te kunnen ontvangen.

In 2018 zijn we gestart met:

- beperkingengebieden op de digitale kaart zetten;
- onderzoeken hoe ons vergunningen(zaak)systeem gekoppeld moet worden aan het nieuwe digitale loket;
- beoordelen van de impact van de wettelijke digitaliseringopgave op onze werkprocessen;
- verkennen hoe projectbesluiten in de toekomst op de digitale kaart gepubliceerd kunnen worden en hoe omgevingsplannen kunnen worden gewijzigd;
- verkennen van de mogelijkheden om – door bestaande informatie aan het DSO te koppelen – de digitale dienstverlening aan initiatiefnemers en belanghebbenden kan worden vergroot.

‘Als je de kaarten bekijkt, zie je duidelijk welke gebieden van ‘ons’ zijn. Ons werk wordt daardoor veel zichtbaarder. Als je op een gebied klikt, krijg je te zien dat Rijkswaterstaat de beheerder is. Ook staat er wat we daar doen. Dat wekt trots op, zowel bij onszelf als bij collega’s. Vroeger hadden mensen geen idee dat ze op een weg van Rijkswaterstaat reden, dat verandert hierdoor.’

Nienke Bagchus,

directeur Netwerkmanagement bij Rijkswaterstaat
West-Nederland Noord

Denken vanuit het gebied, hoe doe je dat?

Met de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet wordt volop geoefend. Dat geldt ook voor het projectbesluit, dat het tracébesluit en het rijksinpassingsplan vervangt. In 2017 maakten Rijkswaterstaat en ProRail er samen een model voor. In 2018 kreeg dit traject een vervolg in de vorm van een pilot. Maatschappelijke participatie blijkt een grote uitdaging. Want, hoe kom je tot een integraal projectbesluit dat voldoet aan de wensen van alle partijen in de omgeving?

‘Als het om de Omgevingswet gaat, hebben Rijkswaterstaat en ProRail met veel dezelfde vraagstukken te maken. Neem nu een snelweg: als die wordt verbreed, levert dat vaak dezelfde vragen op als wanneer een spoorlijn wordt uitgebreid. Daarbij volgen we dezelfde procedures en zitten we veelal met dezelfde partijen aan tafel. Dat is een belangrijke reden om zoveel mogelijk samen te oefenen. Daardoor vullen we elkaar aan en leren we het snelst’, vertelt Stefan Jak van ProRail, projectleider Implementatie Omgevingswet. Vorig jaar was hij betrokken bij het model projectbesluit, een eerste uitwerking van het instrument. Hier kwamen de verschillen met het tracébesluit in beeld. In de pilot die dit jaar is uitgewerkt, stond het oefenen met dit nieuwe instrument centraal.

Tip: oefen met een bestaande case

Om het oefenen zo echt mogelijk te maken, gingen medewerkers van de twee organisaties samen aan de slag met een voorbeeld uit een bestaand tracébesluit: de verdiepte ligging bij Vught uit het PHS-project (Programma Hoog Frequent Spoor) Meteren-Boxtel. Het ging om medewerkers die normaal gesproken ook aan

tracébesluiten werken, zoals geluidsdeskundigen, planologen en juristen. Jak: ‘Dit was een interessante casus, omdat er aanpassingen nodig waren in het spoorwegennet, maar ook in het hoofd- en onderliggend wegennet. Hier moet je dus veel gezamenlijke beslissingen nemen en keuzes uitwerken. Onder begeleiding van een onafhankelijke partij kroop iedere deelnemer in de huid van een medewerker van een van onze organisaties, of van een belanghebbende partij in de omgeving.’ Waar in het proces ga je met wie in gesprek? Dat was een vraag die veel naar voren kwam tijdens die oefensessies. Jak: ‘In de Omgevingswet staat dát je participatie moet toepassen, maar niet hoe. In de pilot werden verschillende dilemma’s genoemd. Hoe ver ga je in het betrekken van de omgeving? Hoe pas je het toe op projecten die onder flinke geld- en tijdsdruk staan? We vermoeden dat bepaalde projecten meer tijd in beslag zullen nemen door participatie. Wat vinden we daarvan en hoe gaan we daarmee om? We hebben hier nog geen pasklare antwoorden op. Maar het oefenen met deze casus gaf wel een duidelijker beeld van de opgave.’

Les: minder en anders sturen

Senior adviseur en coördinator Scope Challenge bij Rijkswaterstaat, Arnoud de Bruijne, houdt zich veel bezig met participatie en de Omgevingswet. 'De wet geeft de context om vanuit het gebied te denken en te handelen. Voor Rijkswaterstaat is die denk- en werkwijze best een omslag. Nu is het zo dat we luisteren naar de omgeving, maar tegelijkertijd nog steeds optreden als de sturende partij. We vragen ons af hoe we de omgeving zo goed mogelijk

kunnen betrekken, maar organiseren dat vanuit een project, vanuit Rijkswaterstaat dus. Ik denk dat we moeten onderzoeken of het terecht is dat dit op deze manier gebeurt. Zou een omgevingsmanager niet van buiten het project moeten komen, zodat deze een onafhankelijker rol heeft?

Scope Challenge biedt hulp

De zogeheten Scope Challenge kan Rijkswaterstaat helpen bij het zoeken naar een onafhankelijker rol in omgevings-

'Dit was een interessante casus, omdat er aanpassingen nodig waren in het spoorwegennet, maar ook in het hoofd- en onderliggend wegennet. We moesten dus veel gezamenlijke beslissingen nemen.'

Stefan Jak,

projectleider implementatie Omgevingswet bij ProRail

participatie, denkt De Bruijne. Kort samengevat is dit een aanpak waarbij belanghebbenden in een gebied zoeken naar een gezamenlijke scope. Vervolgens vertaalt iedere partij die door naar de eigen scope. Dit levert wendbaarheid op in projecten. 'Een belangrijk onderdeel in dit proces zijn de één-op-één gesprekken met deelnemers van de verschillende partijen. Die worden gehouden door leden van het Scope Challenge Team, dat een onafhankelijke rol heeft. Hierdoor wordt iedereen uitgedaagd om écht te vertellen hoe hij ergens instaat. Dat wordt erg gewaardeerd, merken we tot nu toe. Op deze manier creëer je samen maatschappelijke meerwaarde. En door al vroeg in het proces samen te werken aan een opgave, ontstaat draagvlak en bespaar je tijd en geld.'

Focus op duurzame relaties

Als Rijkswaterstaat meer vanuit het gebied denkt en samen met anderen de leef-omgeving vormgeeft, worden actuele en inhoudelijk goede relaties met andere partijen dus belangrijker dan nu, denkt De Bruijne: 'We moeten die onderhouden, om

problemen te voorkomen. En we willen die onderhouden omdat daar kansen liggen. Een aangrenzend perceel kan onder de Omgevingswet ineens veel eenvoudiger een andere functie krijgen, die effect heeft op onze ambities, opgaven en projecten.' Het denken en doen vanuit het gebied heeft ook gevolgen voor de samenwerkingsrelatie met de markt, vertelt hij. 'Bij ingenieurs-diensten leidt dit tot een andere rolinvulling in de planuitwerkingsfase. Een ge-contracteerd ingenieursbureau moet relaties zelf veel meer aangaan en onderhouden. Bij contracten met aannemers en hun partners, in de realisatiefase, is dat vergelijkbaar. Ook van hen wordt verwacht dat ze actief partij zijn: hoogwaardige opdrachtnemers die het anticiperen en reageren op de belangen van andere stakeholders nog minder overlaten aan ons. Ook hier dus meer duurzame relaties, want markt en gebiedspartijen komen elkaar bij een volgend project weer tegen.'

Samen blijven oefenen en samen leren

'We hebben binnen Rijkswaterstaat best moeite met het wennen aan de wet', erkent

De Bruijne. Bij veel RWS'ers is er het besef dat de Omgevingswet een cruciale verandering met zich meebrengt, maar het is nog behoorlijk zoeken. Het is daarom heel belangrijk dat we zoveel mogelijk oefenen en aanhaken bij pilots van andere partijen.' Jak sluit zich daarbij aan: 'We moeten blijven oefenen en gaandeweg leren. Ook in 2019 gaan we daar samen mee verder.'

Arnoud de Bruijne,
*senior adviseur bij
Rijkswaterstaat*

Stefan Jak,
*projectleider implementatie
Omgevingswet bij ProRail*

Maatschappelijke participatie belangrijk bij projectbesluit

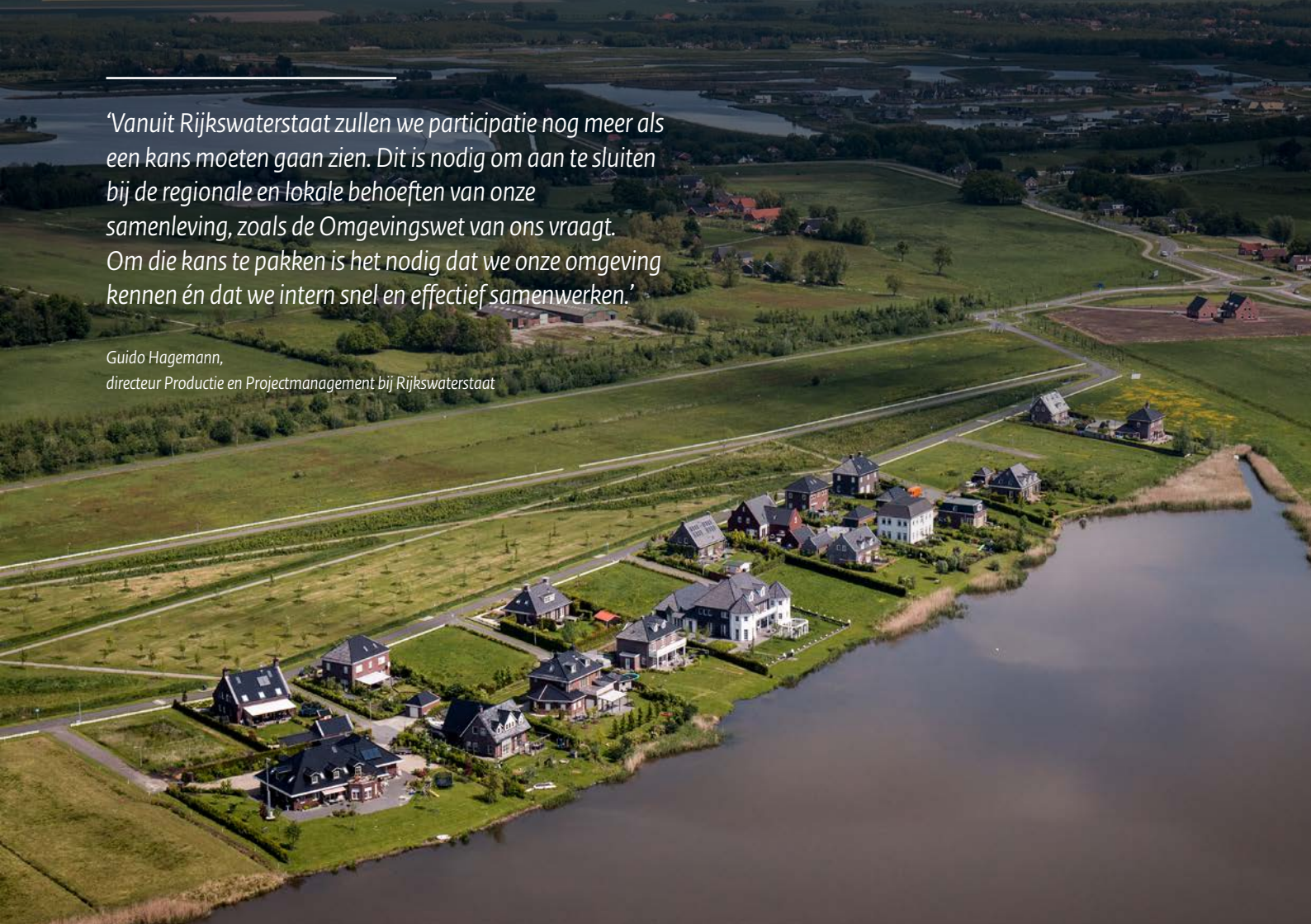
Het instrument projectbesluit maakt projecten met een nationaal, provinciaal of waterschapsbelang mogelijk. Het projectbesluit vervangt een aantal bekende besluiten, zoals het tracébesluit, het rijksinpassingsplan en het projectplan Waterwet. De maatschappelijke participatie krijgt bij het projectbesluit een nog belangrijkere rol dan nu: samen met de omgeving de opgaven in de fysieke leefomgeving uitwerken.

Afgelopen jaar hebben we samen met ProRail, de beleidskern IenW, andere ministeries en overheden geoefend met de werking van het projectbesluit in de praktijk. Onderwerpen die langs kwamen, luiden: samenwerking met andere overheden, maar ook met de markt, vernieuwde participatie, integraliteit van de opgaven in verhouding

tot scope, tijd en geld, informatievoorziening en digitalisering. De oefeningen gaven geen pasklaar antwoord op vragen, maar wel eerste inzichten in waar we straks in de praktijk mee te maken krijgen; ieder vanuit zijn eigen rol en taak.

Overzicht van projecten en programma's

Verder zijn we bezig met het maken van een overzicht van projecten en programma's die in de voorbereiding of uitvoering onder de Omgevingswet gaan vallen. Bij het Programma Vervanging en Renovatie valt 50% van de maatregelen onder de Omgevingswet. Dit geeft concreet zicht op waar de urgentie zit om gesteld te staan voor de Omgevingswet. Ook zijn we bezig met de ontwikkeling van een discussiedocument over ambities op het gebied van participatie rondom projectbesluit. Hiermee gaan we in 2019 verder.

An aerial photograph of a Dutch farmstead. In the foreground, a cluster of traditional Dutch houses with dark gabled roofs and white walls is situated on a small island or peninsula, bordered by a dark canal. The houses are surrounded by green lawns and hedges. Beyond the farmstead, the landscape opens up into vast green fields, some of which are planted with crops like corn. A long, straight road or path runs across the middle ground. In the background, more farm buildings and a large body of water, possibly a lake or a wide canal, are visible under a clear sky. The overall scene depicts a typical rural Dutch landscape.

‘Vanuit Rijkswaterstaat zullen we participatie nog meer als een kans moeten gaan zien. Dit is nodig om aan te sluiten bij de regionale en lokale behoeften van onze samenleving, zoals de Omgevingswet van ons vraagt. Om die kans te pakken is het nodig dat we onze omgeving kennen én dat we intern snel en effectief samenwerken.’

*Guido Hagemann,
directeur Productie en Projectmanagement bij Rijkswaterstaat*

Vergunningen verlenen wordt teamwork van overheden

Nu geeft iedere overheid haar eigen vergunningen af, maar onder de Omgevingswet verandert dat. We gaan toe naar één gezamenlijke vergunning. Een flinke transformatie die je niet van de ene op de andere dag realiseert. Om dit voor elkaar te krijgen, is het belangrijk dat we nu al met elkaar in gesprek gaan over hoe die samenwerking eruit kan zien. Matthijs Klooster, teamleider van het team Wabo Vergunningen & Realisatie bij de gemeente Almere en Marjolein Bryant van de VNG geven hun visie op wat er te gebeuren staat.

Gemeente Almere: Vergunningverlener verandert van specialist naar procesorganisator

Matthijs Klooster is sinds 2017 leider van het team Wabo Vergunningen & Realisatie bij de gemeente Almere. 'We zijn ons ervan bewust dat de rol van vergunningverlener verandert onder de Omgevingswet', vertelt hij. 'Maar hoe die nieuwe rol eruitziet, weten we nog niet tot in detail. Om daar meer inzicht in te krijgen, draaien we op dit moment een pilot. Aan de hand van de resultaten die daaruit komen, zetten we een duidelijke functieomschrijving op papier.' Hoewel de pilot nog niet is afgerond, heeft Klooster al wel ideeën bij die nieuwe rol: 'Onze vergunningverleners hebben nu meestal een hbo-bouwkundige achtergrond. Het zijn specialisten. Maar als de wet er eenmaal is, kan de vergunningverlener niet meer alle inhoud zelf toetsen en heeft deze steeds meer adviseurs nodig. Hij of zij wordt verantwoordelijk voor het proces en zal intern en collega's van andere overheden en samenwerkingspartners om advies vragen. Daarmee zou je kunnen zeggen dat de vergunningverlener onder de Omgevingswet meer een generalist is.'

Pilot voor interbestuurlijk samenwerken

De gemeente Almere is onlangs ook gestart met pilot op het gebied van interbestuurlijk samenwerken. Dit doet zij samen met het waterschap in het project-ontwikkelingsgebied Oosterwold. Omdat de pilot nog niet zo lang loopt, vindt Klooster het lastig om er al uitspraken over te doen. Maar wat hem in ieder geval opvalt, is dat hun regelgeving nog niet helemaal op elkaar is afgestemd. Dat gaat iets vragen van de samenwerking bij de vergunningverlening, wat precies gaan we de komende periode ontdekken.

VNG: Samenwerken bij vergunningverlening wordt voorbereid

De interbestuurlijke samenwerking die hoort bij de veranderende rol van vergunningverlener, is voor veel gemeenten niet compleet nieuw, weet Marjolein Bryant van de VNG. Als het bijvoorbeeld gaat om rijksmonumenten, heeft de gemeente het advies nodig van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) om over een aanvraag te kunnen beslissen. Maar wat daar in 2021 bijkomt, is bijvoorbeeld het advies met instemming van Rijkswaterstaat of ProRail. Dat geldt als een initiatiefnemer iets wil ondernemen in een beperkingengebied van het Rijk. Dat kunnen rijkswegen of

spoorwegen zijn, maar ook rijkswateren of waterkeringen. Bryant: 'Om gemeenten te helpen in hun voorbereiding op deze nieuwe rol en werkwijze vragen we begin 2019 een aantal vergunningverleners van verschillende grote, middelgrote en kleinere gemeenten en omgevingsdiensten om in gesprek te gaan met collega's van Rijkswaterstaat en ProRail. Zo kunnen ze het samenwerkingsproces samen verkennen en goed inrichten. Uit die gesprekken hopen we belangrijke input te halen voor het landelijk vormgeven van processen en communicatie tussen gemeenten, omgevingsdiensten, Rijkswaterstaat en ProRail en andere rijkspartijen.' In die processen valt nog winst

'In een pilot onderzoeken we de nieuwe rol van vergunningverlener'

Matthijs Klooster,
teamleider Wabo Vergunningen & realisatie
bij de gemeente Almere

te behalen, vertelt ze: 'We zien dat gemeenten nu nog veel verschillende methoden gebruiken bij het checken van aandachtsgebieden. We willen borgen dat iedereen zich straks baseert op dezelfde informatie bij het beoordelen van een initiatief.'

Volgens de VNG kan het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) een belangrijke rol spelen bij de intensievere samenwerking tussen overheden. Op dit moment worden de mogelijkheden voor een samenwerkingsfunctionaliteit in het DSO verder uitgewerkt. Een functie waarmee overheden en adviseurs documenten en adviezen kunnen delen en er virtueel over kunnen adviseren.

Leren van de Wabo

Door decentralisatie, een belangrijk gevolg van de Omgevingswet, zullen maximaal vierhonderd vergunningen die nu door Rijkswaterstaat worden opgesteld, straks door de gemeenten worden afgegeven. Hoe kun je er dan voor zorgen dat initiatiefnemers toch een goede en snelle reactie krijgen? Dat is immers ook een belofte van de Omgevingswet. Bryant: 'Ik denk dat we veel kunnen leren van hoe gemeenten bij de invoering van de Wet

algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) de samenwerking hebben gezocht met andere overheden en adviseurs. Een voorbeeld daarvan is de samenwerking met de RCE voor initiatieven rond rijksmonumenten. Met gemeenten, omgevingsdiensten, Rijkswaterstaat en ProRail willen we begin 2019 in gesprek om te bepalen hoe we ook voor deze incidentele samenwerkingen afspraken kunnen maken, zodat de initiatiefnemer snel duidelijkheid krijgt.'

Matthijs Klooster
teamleider Wabo vergunningen
en realisatie bij de Gemeente
Almere bij de VNG

Marjolein Bryant,
Business Liaison Manager
Digitaal Stelsel Omgevingswet
bij de VNG

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving en de Omgevingswet

Op de medewerkers Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) heeft de Omgevingswet veel impact. Om de VTH-collega's te informeren en te verkennen welke nieuwe manier van werken de verandering van hen vraagt, is met een aantal collega's een pilot uitgevoerd met het Behavioural Insight Team van het ministerie van IenW. Hierdoor hebben we een scherper beeld hoe we ons naar de nieuwe situatie kunnen ontwikkelen.

Vorbereiding krijgt richting

Het afgelopen jaar is de regelgeving verder uitgekristalliseerd: de vier Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) zijn vastgesteld en de omgevings- en invoeringsregeling zijn in de maak. Voor VTH verdiepten we de impactanalyse die we eerder hadden gemaakt. Met deze verdieping is de impact op het proces en op onze werkwijze verder onderzocht. In een aantal sessies met vergunningverleners, handhavers en juristen is bekeken wat de implicaties zijn voor de praktijk. De input vanuit de regelgeving, gecombineerd met de ervaringspraktijk, geeft richting aan de voorbereiding van het leer- en ontwikkelaanbod.

Koppeling digitaal loket

Een ander belangrijk onderwerp is de aansluiting van het RWS-zaaksysteem (PowerBrowser) voor het behandelen van vergunningen aan het digitale loket zoals dat nu via het Omgevingsloket Online wordt gedaan. Die koppeling zal wettelijk worden verplicht. De voorbereiding op de koppeling doen we samen met de waterschappen. In 2018 is een praktijkproef uitgevoerd, om te testen of PowerBrowser en het DSO gegevens kunnen uitwisselen. De proef heeft aangetoond dat dat inderdaad technisch kan en welke kosten daarmee gemoeid zijn, maar ook dat de consequenties voor onze werkprocessen nog in kaart moeten worden gebracht. De volgende praktijkproef in 2019 moet dat inzichtelijk maken en ideeën genereren over hoe we de processen zo efficiënt mogelijk kunnen inrichten.

Plannen voor 2019

In 2019 gaan we aan de slag met het leer- en ontwikkeltraject op basis van wat er voorgaande jaren geleerd is. We gaan samen met onze collega bevoegd gezagen vormgeven aan de nieuwe werkwijze.

‘De belangrijkste verandering van de Omgevingswet voor vergunningverlening en handhaving is het klantgericht werken. Dat geeft zich vorm in het communiceren als één overheid, het actief meedenken met de klant en het digitaal goed ondersteunen van die klant. ‘Klant’ is een breed begrip, want het gaat naast de initiatiefnemer ook om de belanghebbenden. De Omgevingswet gaat over initiatieven mogelijk maken en het beschermen van de leefomgeving op een transparante, integrale wijze die zo eenvoudig mogelijk is. Dat is een grote opgave. Tijdens eerdere veranderingen met de Waterwet hebben we flink wat stappen gezet. Zo werken we al goed samen met waterschappen en denken veel mensen al goed mee met de klant. Nog veel werk aan de winkel hebben we in de samenwerking met gemeentes, Regionale Uitvoeringsdiensten, provincies en onze rijkspartners zoals het Rijksvastgoedbedrijf ProRail. Integrale afweging binnen Rijkswaterstaat is al een grote opgave en dat moet straks ook nog in een kortere doorlooptijd gezamenlijk met onze partners. We moeten nadenken over hoe klantgericht we willen zijn. Vaak hoor ik dat mensen vinden dat ze al heel goed meedenken. Maar hoe goed is goed en wat is goed genoeg? En wat vinden onze klanten daarvan? Vandaar dat ik in overleg met de hoofden vergunningverlening en handhaving en met ons bestuur tot afspraken wil komen over ons serviceniveau. Daar zijn we dan op aanspreekbaar. Ook weten we dan waar we naartoe werken. Dit bepaalt wat we de organisatie nog moeten leren, hoe dit moet en welke inspanning nog van ons nodig is op het digitale vlak. Kortom, we hebben nog een hoop werk te doen de komende twee jaar.’

Ype Heijman,
Coördinerend directeur VTH Rijkswaterstaat
Directeur Netwerkmanagement Midden-Nederland

Met de komst van de Omgevingswet verandert de rol van Rijkswaterstaat in de bestuurlijke omgeving. We zijn een aantrekkelijke samenwerkingspartner, gebruiken nieuwe instrumenten, denken met initiatieven mee en gebruiken 'ja, mits', in plaats van 'nee, tenzij'. Dit vraagt om anders handelen en een andere cultuur dan we gewend zijn.

Praatplaat en plateauplanning Veranderopgave Omgevingswet RWS zijn te vinden op intranet. Heb je vragen naar aanleiding van dit boekje: omgevingswet@rws.nl.

Colofon

Opdrachtgever
Veranderopgave Omgevingswet Rijkswaterstaat

Meer informatie over deze uitgave
omgevingswet@rws.nl

december 2018 | WVL12818KK88

Dit is een uitgave van

Rijkswaterstaat

Opdrachtgever
Veranderopgave Omgevingswet Rijkswaterstaat

Meer informatie over deze uitgave
omgevingswet@rws.nl

december 2018 | WVL12818KK88

